

BUDAPESTI CZÉGEK.

Fényképezési készülékeket
műkedvelők számára, legújabb uti távcsöveket kitűnő szemüvegeket és orrsüvegket, megvisszajuttatott maximal-lázmérőket, Aneroid (légsúlymérőket) szabadalmazott rajzeszközöket ajánl
CALDERONI és Társa Budapest.

Fájós lábakra
ajánlom készítményeimet
GERŐ ADOLF
cipészemester
V., Fűrdő-utca 2. sz.
Dianafürdő-épület.

Neuschlosz Ödön és Marcel
parket-gyára. Budapest, V., Felső-rakpart 10.
Ajánlja kitűnő minőségű paha- és keményfa padozatait. Számos kitüntetés. Nagy készlet. Mintalapok, árjegyzékek ingyen és bérmentve.

SCHOTTOLA ERNŐ
Budapest (Foncière-palota).
Peronospora fecskendők,
ruggyanta tömlők, kerti fecskendők,
és kutak raktára.

KÖZPONTI
VÁLTÓ-ÜZLET RÉSZV. TÁRSASÁG
IV., Bécsi-utca 4. szám,
legelőnyösebben vesz és elad mindennemű érték-papirokat és pénznemeket.

A MAGYAR ASPHALT RÉSZV. TÁRSASÁG
Andrássy-út 30.
Elvállal nedves lakások száraztatási és minden néven nevezendő aszfalt-burkolási munkákat.

BERÉNYI HENRIK
női ruha készítői terme.
Budapest, Kristóf-tér 6. szám,
ezelőtt József-tér 14. Nádor-utca sarkán.

KERTÉSZ TÓDOR
bel- és külföldi műiparárak raktára.
BUDAPEST
Dorottya-utca 1. sz.
Kiválóan új nagy képes árjegyzéket bérmentve küld.

Fényképezési készülékek és kellékek
legnagyobb és leggazdagabb raktára.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Eisenschiml és Wachtl
Budapest, Váci-utca, 12.
Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.
Alapították 1856-ban.
Többször kitüntetve.
Telefon.



WEINWURM ANTAL
tenykepész első magyarország chemigraphiai műintézete
Budapest, IV., Károly-utca 3.
Készít mindenemű czinkedési dűczot autotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia utján. Alaprajzok, térképek, hálózatok fotolitográfiai úton a legújnyosabban sokszorosítatnak.
Külön berendezés hásonkivül való fényképfelvételekre.

Legmagasabb
PÉNY-KÖLCSÖNÖK
SORSJEGYEKRE
és egyéb
ERTEK PAPIROKRA
olcsóbban mint bárhol kaphatók
KORMOS GYULA
ÉS TÁRSA
bank- és váltó-üzletében,
BUDAPEST,
V. Dorottya-utca 5. szám.

Vas ágyak
matráczezal frt 10
gyermek-ágyak „ 9
sodronymatrácok „ 10
mosdó-asztalok „ 4
gyermekkoszik „ 12
kerti padok „ 7
kerti székek „ 3
kerti asztalok „ 8
kerti sátorok „ 60
szilárd minőség, szállíthatnak
Wolf Soma
vasbutor-gyári raktára
Budapest,
Dorottya-utca 2/v.

KOTZÓ PÁL
Gépészmérnök BUDAPEST Üllői-ut 18. sz.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű szöges oszlop-készleteket, továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű szines gőzszöplő-készleteket hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostálkkal, árpaházak és választó-hengerrel. — Fa- és szénfűtésre és eredeti szalmafűtő-gőzmozgonyokat. — Továbbá R. Garret & Sons felülmúlhatlan 40% tüzelőanyagot takarító Componnd-gőzmozgonyait. — Legjobbnek elismert „Brantfordi” önműködő amerikai kéveköztű aratógépeit. — Eredeti amerikai szénagyújtót I vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált raddal. — Sorvető és szóróvető-gépeket és minden egyéb kisebb gazdasági gépet.
Jutányos árak és kedvező feltételek.

Hazánk legkedveltebb savanyvíze.
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend
a mohai
ÁGNES
forrás.
Legjobb asztali és üdítőital. Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.
A Kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.
Eredeti minőségben mindenkor kapható
Édeskuty L.
Ugyasint minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

SCHLICK féle vasöntöde és gépgyár részv.-társ. BUDAPESTEN.
Gyár és irodák: Városi iroda és raktár: Fiók-raktár:
VI. külső váci-út. Podmaniczky-utca 14. Kerepesi-út 77.
Gőz- és járgány-cséplőkészületek,
számos első díjjal kitünt. Schlick-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő és egytetemes acél-ekék,
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasu ekék, talajmivelő eszközök,
valamint
Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavető gépek,
Takarmánykészítő gépek, daráló, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kéveköztű és marokrák arató-gépek és fűkaszaló gépek, szállítható mezei vasutak stb.
Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve

TALÁLMA NYOK
szabadalmazását eszközöli mind. államban
Réthy János
nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája,
Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház mellett). Legrégibb szabad. iroda. Telefon.

Franklin-Társulat nyomdája, (Budapest, Egyetem-utca 4. szám.)



22. SZÁM. 1893.

BUDAPEST, MÁJUS 28.

40. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt | félévre — 6 •

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG | egész évre 8 frt
félévre — 4 •

Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK | egész évre 5—
félévre — 2.50

Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

A BUDAVÁRI HONVÉD-SZOBOR LELEPLEZÉSI ÜNNEPÉLYE.

Pünkösdi vasárnapján, ragyogó napfényes időben, megható ünnepélyvel ment végbe a budavári honvédemlék leleplezése. A vár főterén érezszobor dicsőítő emlékét, a kik negyvennégy évvel ezelőtt ott vezettek el a bástya fokán a hazáért és a szabadságért. A leleplezés nem volt hivatalos ünnep, távol maradt attól a kormány és a katonaság, de jellege pátriárkhális volt és nemzeti.

Szabadságharcunknak elaggott vitézeiben még most is munkál a bajtársi és hazafias együvé tartozás érzete, s megindító az a készség, a melylyel ezek az öreg katonák az ország legtávolabb vidékéről is a fővárosba sereglettek, hogy tanui legyenek a leleplezésnek. Nem kimélve időt, fáradságot, másféleznél több negyvennyolczas honvéd jelent meg a fővárosban, emelni az ünnep fényét és díszét.

A derék szabadságharcosok, a kik büszkén tüzték ki mellőkre a régi honvédek jelző érmét, méltó bámulat és tisztelet tárgyai voltak a fővárosban. Pünkösdi két napján érdekesen tarkították meg az utcákat s magán az ünnepélyen meglepte a közönséget impozáns felvonulásuk.

A Szent-Háromság-téren, a hol gyülekeztek, rendkívül érdekes és megható jelenetek fordultak elő. Az öreg honvédek közt kegyelmes urak, magas állású férfiak mellett voltak egyszerű földmivesek, a kik batyujokat a hátukon hordták, mert nem szállottak sehová s az ünnep után nyomban haza indultak. Többször megessett, hogy egy-egy ilyen tarisznyás paraszt nyakába előkelő úr borult. — «Emlékszel-e, mikor együtt küzdöttünk a piskii hidnál?» «Tudod-e, mikor megmentettél a nagy-sarlói csatában?» «Hát, te még élsz, az isten áldjon meg!»

Minduntalan hasonló visszaemlékezéseket lehetett hallani s a régi bajtársak zokogtak a viszontlátás öröme miatt. Vegyesen álltak egymás mellett tisztok és közlegények. Ott álltak öregség sulya alatt meghajoltan bár, de fiatalosan ragyogó szemmel és büszkén emelt homlokkal. Sokan felöltötték a régi honvéd vagy nemzetőri egyenruhát s igyekeztek kihuzni magukat úgy, mint hajdan, mikor a csataindulóra lépkedtek.



Kilicz György fényképe.

A BUDAVÁRI HONVÉD-SZOBOR LELEPLEZÉSI ÜNNEPÉLYE.

lok, lágy, hamvas szőke hajzat és szép metszetü, rendkívül piros ajkak, — ilyen volt Márton és ilyen a most élő Debreczeni is mind; de legkételetesebb volt a hasonlat Márton és Pál között. Ezt meg is mondtam az aggastyánnak azon a találkózón.

— «Pál gazda! kegyelmed épen olyan, mint bátyja abban a nagy könyvben; emlékszik?»

— «Emlékszem; e' iszem, hogy emlékszem...»

A leánya hozzám hajolt és azt súgta:

— «De én meg nem hiszem; felejt már az öreg nagyon! Ugy-e bár, édes apám uram, nem sokat tud most a «bácsi»-ról?»

— «Kiről te, Márton bátyámról? Na, azt ne

Az apa azt felelte, hogy: folytassa csak az ő mesterségét, a fazekasságot s a mig hajtani bírnia a korongot, addig őrizze a tehenet.

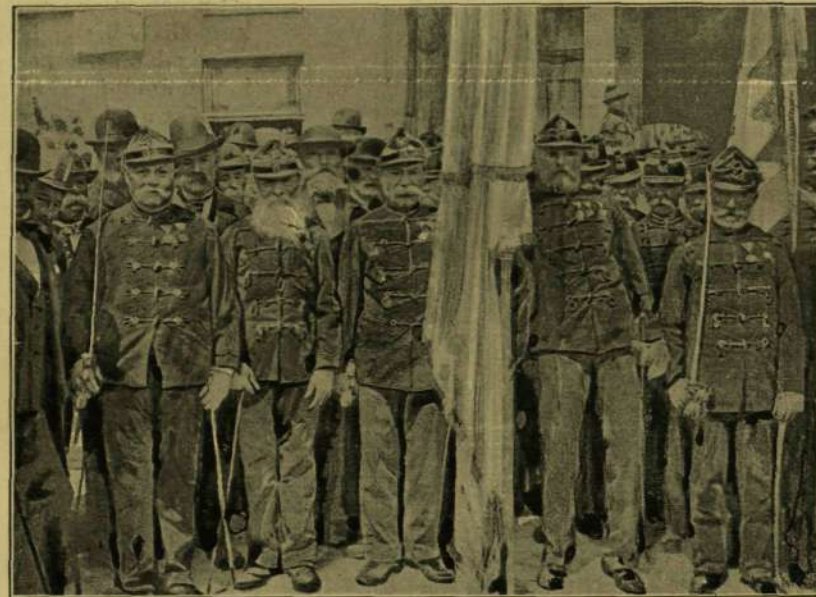
— «Ugy, úgy, Marczikám, — tette hozzá beteges édes anyja; — ne hagyj te itt bennünket!» És a kis fiu őrizte a tehenet a «havasszél»-ben, és a Szamos partjára dőlve olvasta azokat a könyveket, melyeket az öreg paptól kapott. Hej! ha ezen a kedves helyen meg lehetne mindazt tanulni, a mire a kis fiu úgy vágyott! A gyermek szívében erős küzdelem támadt. Nagyon hajtotta valami. De épen olyan erővel fogva tartotta a zúgó erdő, a csillogó Szamos s a hóval barázdált kék hegyek. Olykor a tudás

és megérti. Gyakran látom könyveire hajtani szőke fejét; leborolva siratja szegény, meghalt édes anyját. Immár első a legjobbak között és nem tudom nagy talentumát, példás, szelid magaviseletét, vagy kitartó szorgalmát dicsérem-e jobban? Büszke lesz egykor az a falu erre a czondrás kis fiura...» És a professor nem csalódott.

Nagy nélkülözések között tanult, mert nem akarta, hogy édes apja elvonjon valamit az őt kis árvától. «Mégköszönöm, ha egy héten egy barna kenyéret kapok». És nem is kapott egyebet. Mély szeretettel ragaszkodott övéhez s ezt annyira ki tudta mutatni, hogy még mostoha



DEBRECZENIEK.



BUDAPESTIEK.



GYŐRIEK ÉS SZEGEDIEK.



HAJDUNÁNÁSIAK.

1848/9-ES HONVÉDEK A BUDAI HONVÉD-SZOBOR LELEPLEZÉSÉNÉL. — A «Vasárnapi Ujság» rajzolójának pillanatnyi fényképfelvételei.

mondja nekem senki! A mik most történtek tizenöt esztendő óta, lehet, hogy nem mindig világosak előttem, összefutnak, mint a betűk; de a mi régen történt, azt tisztán látom. Különösen emlékszem Márton bátyámnak a legkisebb szavára, minden lépésére... Emlékszem; hogyne emlékezném!... És a révedező öreg szemekbe fény gyúl; elmúlt idők varázsa borúl az aggastyánra és ifjui hévvel hivatgatja elő édes emlékeit.

Debreczeni Márton 1802-ben született, s alig kezdett iskolába járni, már feltűnt az öreg kántornak, hogy ez nem olyan gyermek, mint a többi s elkezdte biztatni a szülőket:

— «Nagy kincs van ennek a kis fiúnak a fejében; okvetlenül kollegiumba adják kendtek!»

vágya annyira sarkalta, hogy felkiáltott: — «Megyek!» Aztán ismét érezte, hogy azt az erős köteléket nem tudja elszakítani. Midőn ébredő lelke így küzdött, akkor halt meg édes anyja. És a kis fiu határozott: — «Elmegyek!» — Könnyes szemei felesillantak: — «Most már elmegyek!»

És elment és azon év őszén (1814-ben) a havasszéli szülőfaluban már kézzel-kézre járt egy levél, melyet a kolozsvári ref. iskola egyik jeles tanára írt az iskolamesternek s melyet az öreg Pál nyolczvanegy éves korában is szőhíza nélkül tudott: «Rekt'uram! Meglássák, nagy ember lesz egykoron abból a kalotaszegi kis fiuból. Az utolsó padból már az elsőbe került. Nem is látják tanulni; de azért még is ő tud legjobban mindent. Klasszikus könyveket olvas éjjel-nappal

anyját is megnyerte, s a komor asszony tőle kitelhetőleg gondozta apró mostoháit, csak hogy a «kollegistá»-nak kedvébe járjon. Az őt kis árva között Ferencz volt a legfiatalabb; ezt még a többinél is forróbban szerette Márton. «Tehetséget látok ebben a szép szőszke gyermekben; taníttatni fogom.» S bár szűken telt, mert csak az ösztöndíjak elnyeréséből tengődött; de azért a kis Feri nem látott szükségét semiben. «Küldök egy aranyat, — így ír a Feri tanítójához; — takargassák be vele, már a mennyire lehet, a szegény kis öcsém rongyát.» Más alkalommal pedig ezt írja: «Küldök tiz forintot, — kicsiből kicsit, — öltöztessék az öcsémet «kék»-be.»

Debreczeni Márton bányász lett és fokról fokra emelkedett hivatalában. Abrudbánya tisz



A LELEPLEZÉS ELŐTT.



A LELEPLEZÉS UTÁN.

teletbeli polgárának, Zarándmegye táblabírájának választotta; az országgyűlés pedig nemességre ajánlotta. Nemes lett tehát külsőképen is; mert a benső, igazi nemesség vele született. Debreczeninél a mindig kutató szellem és a lángész teremtő ereje olyan alkotásokban nyilvánult, melyeket a külföld tudományos szakfőirai is csodálattal ismertek el. Bámulatos, kitartó szorgalma, hatalmas talentuma új lendületet adott az egyetemes bányáügynek.

Hasznos újításait, egyszerű felfedezéseit azonnal alkalmazták Németországban, Kopenhágában és Bukovinában. Ásványokat, csigafurkát neveztek az ő nevére és egyszerre több külföldi egyetemhez kapott meghívást.

— «Nem megyek; inkább nyomorkodom itt-hon, ha tehetnék valamit az erdélyi bányászatért, mintsem duskáljak ott, a hol még sincsenek így rám szorulva.» — Érezte, hogy itthon nem fog duskálni soha a földi javakban!...

De hát a nagy tudományu szakfőiról, a mély kedélyü költőiről avatott kéz irt életrajzot, én csak azokat az apró dolgokat akarom felemlíteni, melyekre az unokahúg azt mondta volt: «Ezt írjuk mi le, kisasszony!»

Hosszas távollét után, midőn mint magas állásu egyén jött szülőfalvába atyafilátogatásra, mosolyogva tiltakozott a czím ellen:

— «Na, ne bolondozzanak, édes lelkeim! nem vagyok én a monostoriaknak méltóságos úr. Az öregeknek Marczai öcsém, a fiataloknak Márton bátyám akarok én lenni mindig. Kerüljenek csak be, üljünk sort, mint hajdan s hányjuk-vessük meg a régi dolgokat. És ha megforgattuk a szót, jöjjön velem, a kinek kedve tartja a havasszélbe, oda, hol egykor a kajla tehenet őriztem és süssünk szalonnát és hall-

gassuk a fenyves zúgását s a Szamos harsozását...»

Pattogott a száraz galy, sercegett a szalonna és forró zsírját cseppenként eregette a puha barna kenyérré, melyet a hajdani kis pásztor fehér keze tartott a nyárs alá. A pompás lakmározás után végig dőlt a süppedő fűvön:

— «Tudjátok, hogy sokkal okosabb lett volna tőlem, ha el nem hagyom ezt a tájat soha. Érzem, hogy ide vagyok én forrva testtel-lelékel. Az erdő zúgása, mintha az én szivemből áradna szét és vérem keringése egy lenne a Szamos futásával... Bizony boldogabbak azok, a kik nem szakítják ki magukat fajuk ősi légköréből. A hol nemzedékről-nemzedékre gyöke-

ret vertek, csak ott élhetnek igazán.» Elmélázva szemlélte a fehér fodru kékes felhőket: mint sietnek, mint úsznak szakadatlanul. Így futottak akkor is, mint most és mind hívták őt, hogy menjen velük... mindig, mindig ezek a röpke felhők hívták... Ejh! hiában minden. Érti, hogy újból csak úgy tenne, újból elmenne; mert a tudás vágya erősebb a szülőföld vonzásánál is.

Addig nem távozott hazulról, míg az övével meg nem ígértette, hogy felkeresik őt Szebenben. És ősz felé az atyafiság szavát állta. Nagy volt a készülődés. A mostoha anya pisztrángokat szerzett; az otthon maradó hajdon hűg, a szőke Kata, varrottaskendőt vezett be az ismeretlen ángynak és jó egészséget kívánt Márton bátyámnak. Pál befogta két apró tehénkéjét és felültette a kis diákot, ennek tanítóját és a mostoha anyját s megindultak a nagy útra, melyet isten segedelmével, öt napi jövésselel megejtének valahogy.

Végre elértek a nagy «sárgaház» elé és lekazmálódtak. Debreczeni Mártonnak nagy úri vendégei voltak: gróf Mikó Imre és két bányatanácsos. Épen asztalnál ültek és a szegény czondrás atyafiság összehuzódva sompolygott a konyha felé. A nyitott ajtón át Debreczeni észrevette őket, felszökött és utjokat állta:

— «Nem arra, édes lelkeim! Beh jó, hogy itt vannak; régen várom már!» — Rendre ölelte őket — «épen jókor érkeztek, anyám; még nem halt meg az anyósuk» (azaz még nincs vége az ebédnek.)

— «Nem megyünk mi oda, nem vagyunk mi urak közé valók!»

Debreczeni gyöngéd erőszakkal vezette befelé mostoháját. A parasztasszony sápadozott és zavartan forgatta azt a csomó fenyőgalyat, melyen belől a pisztrángok vannak, kivül



A BUDAVÁRI HONVÉD-SZOBOR LELEPLEZÉSI ÜNNEPELYE.

A «Vasárnapi Ujság» rajzolójának pillanatnyi fényképfelvételei.

kit élve talált fel ismét. Igen, élve!... mert hiszen holtak hitte. Minden áron ki kell szabanditania Stillát Gortz Rudolf hatalmából.

Ferencz gróf kétségkívül meg volt róla győződve, hogy a várudvarra nem juthat be más kép, mint a déli oldalon, azon a kapun keresztül, a melyet a felvonó híd zárt el. Belátta, hogy lehetetlen volna felmászni a magas falakon; tovább ment az Orgall fensík szélére, miután megkerülte a kerekbástyát.

Nappal ez nem lett volna nehéz dolog. De éjjel, mikor a hold még nem kelt fel, sötét éjjel, mikor a ködök összesűrűdtek a hegyek közt, — több mint koczkázatot vállalkozás volt. Nemcsak a legesekélyebb ballépés, vagy a várárokból való lezuhanás idézhető volna elő szerencsétlenségért, de még attól is őrizkednie kellett, hogy valamely sziklának neki ne menjen és ezt le ne döntse.

Ferencz gróf tovább haladt; lehetőleg a várárok közelében igyekezett maradni, és kézzel-lábbal tapogatózott, hogy biztosan léphessen. Emberfeletti erő tartotta fenn és érezte, hogy valami rendkívüli ösztön vezérli, mely nem ejthette tévedésbe.

A kerekbástyán túl volt a várároknak az a sánca, a melyen a felvonó híd vezetett át, mikor le volt bocsátva.

E bástyán túl az akadályok többszöröződni látszottak. A roppant szikladarabok közt, melyek a fensíket boríták, az ifjú gróf nem maradhatott többé az árok-sáncz mellett, kénytelen voltattól eltávozni. Képzelen magának az olvasó egy embert, a ki a karnaki síkon a rendetlenül álló dolmenek és menhirek (druida-oltárok) közt akarná magát tájékoztatni. És nem volt semmi olyan pont, a mely szerint irányíthatná magát; egyetlen világsugár sem látszott a sötét éjszakában, a mely még a várórony tetejét is mintegy fekete fátyolba borította.

Ferencz gróf mégis tovább ment; itt egy sziklatömbre kapaszkodott fel, a mely az útját elzárta, amott a sziklák közt mászott tova; kezeit összekarmolták a tövises és bozótok; a pihenő helyükről felriasztott éjjeli madarak némelykor a haját érintették szárnyaikkal, mikor sivító, éles sikoltással felröpültek. Ah! miért nem kondult meg most a kápolna harangja úgy, mint a minap Deck Miklósnak és az orvosnak? Miért nem gyúladt ki a várórony mellvédei közt az a világsugár, mely azokra áramlott? Az ifjú gróf a hang, a világsugár felé irányozta volna lépteit, mint mikor a tengeren a hajó kormányosa a vészkiáltást bömbölte, vagy a világsugár torony fénye felé irányozza a hajóját.

Semmi!... Csúpan a sötét éj, melyben csak néhány lépésszámra lehet látni. Így tartott ez csaknem egy óráig, Ferencz gróf azt vette észre, hogy eltévedt, mert a föld balfelől lejtős kezdett lenni. Talán túltent a felvonó hidon és elhagyta már a várkaput.

Megállt; türelmetlenül toppantott a lábával és a kezeit tördelte. Merre menjen? A düh vett rajta erőt arra a gondolatra, hogy kénytelen lesz bevárni a hajnalat... Akkor meglátja a várbeli cseléd és lehetetlen lesz váratlanul megjelenie... Gortz Rudolf báró vigyázni fog magára...

Ejjel, még ma éjjel kell bejutnia a várkastélyba; és ime, a sötétségben nem tudja magát tájékoztatni.

Egy kiáltás... a kétségbeesés kiáltása tört elő ajkairól.

— «Stilla! — kiáltá; — Stilla!»
Azt hitte talán, hogy a fogoly meghallhatja és felelhet neki?

Legalább húszszor ismételte a nevet, s a Pleta sziklafalai visszhangozták kiáltását.

Ekkor hirtelen egy világsugár szűrődött át a sötétségben, meglehetősen magasságból.

— «Ott van a vár... ott!» — mondá magában az ifjú gróf.

És valóban e világsugár oly magasból lövelt alá, hogy a forrása csakis a középső váróronyban lehetett.

Ferencz gróf, elméjének felhevülésében nem is kételkedett a felől, hogy a világsugárt Stilla

Ferencz gróf a nélkül, hogy csak időt is engedett volna magának a gondolkodásra, végig futott a híd rezgő padlóján és megérintette kezével a kaput.

A kapu kinyílt.
Ferencz gróf berohant a sötét kapuboltozat alá. De alig tett néhány lépést, midőn a híd ismét nagy robajjal felemelkedett a kapu mögött. Telek Ferencz gróf fogoly volt a kárpáti várkastélyban.

(Folytatása következik.)

EGYVELEG.

* Ouida. A nagyírú angol regényíró *De Romné* Lujza tudvalevőleg «Ouida» írói nevet használ. E nevet nővére adta neki, a ki kis gyermekkorában a Lujza nevet így ejtette ki.

* Az emberi élet tartamát Hufeland mintegy 200 évre becsüli, mivel szerinte az állatok élet-tartama rendszeren a teljes kifejlődés nyolczszorosának felel meg. Sajnos, hogy jelenleg az átlagos életkor az embereknél — minden szülöttet beszámítva — alig valamivel több 30 évnél.

* Az államhivatalnokok száma Ausztriában jelenleg 31.818, kik 11 rangosztály szerint oszlanak meg, mint nálunk. A három legalsó rangosztályban 26.432 van.

* A divatnak a mi földrésznünkön legcsekélyebb hatalma van Island szigetén, hol ezer év óta lényegileg folyvást egyforma ruhában járnak az emberek.

* Siketnéma és vak írónő. Párisban él egy Colonne Berta nevű vak és siketnéma nő, ki nem rég egy kötet, állítólag hangulatos költeményt adott ki. Az érdekes műhöz a román királyné írt előszót.

* Vörpiros narancsok. Párisban a közönséges narancsokat anilin oldattal vörpiros színűre festik, bár ez az oldat nem ritkán arzenikum mérget tartalmaz.

* Híres nő-kocsis. Langdon asszony San-Franciskóban nagy szállító üzlet tulajdonosa. A Sierra-Nevadában 4—500 kilométernyi posta-utat tart bérben s ezen szállítja az idegeneket is. A vállalkozó nő maga jól tud banni a lovakkal.

* A fogművészek őse. Thebában is szerepelt jóval Krisztus születése előtt. Bizonyítja ezt, hogy még most is főbiumiában találtak egészen szabályosan plombirozott fogat.

* Hamisítások kiállítását nyílt meg Párisban, különös tekintettel az antik művészeti tárgyak utánzására. A kiállítás rendkívül érdekes s különösen a képek és műipartárgyak között sok valóban nagy tehetséggel készített utánzás van.

* Barlang-város. Pikardiában, Naours mellett, valóságos földalatti várost fedeztek fel. Egykor kőbánya lehetett, később a háborus időkben menedékhely s esetleg csempészek tanyája. Valóságos utcák, házak, termekek, sőt egy pár kéménynyílás is van a területen sok felirattal s a lakókra emlékeztető nyomokkal. Eddig 216 különböző helyiséget fedeztek fel benne, az utcák hossza 700 méternél több.

* Teherszállító juhok. A Himalaya hegység déli meredek útjain a hinduk gyakran használják a juhokat teherhordásra. Egy-egy juh 7—8¹/₂ kilóterhet is elvisz. Az sem ritka eset, hogy a juhot elhajtják faluról-falura, a hol gyapját eladhatják, megnyírják s a gyapju fejében nyert gabonát az állatra rakva hazamennek.

A MAGYAR TANULÓK MÁSODIK ORSZÁGOS TORNAVERSENYE.

Gyönyörű napfényes időben, szemnek és szívnek rendkívül szép látványt nyújtva, folyt le a nemzet ifjúságának második torna-versenye. Az elsőt, harmadát, e lapok hasábjain úgy üdvözöltük, mint egy igen nagy fontosságú dolognak első kezdetét, azzal a melegséggel, a mit az méltán megérdemelt. Tavaly országos verseny nem tartott. Annál nagyobb örömmel és várakozással nézték az ideit úgy a versenyzni készülő ifjak, mint a közönségből mindazok, a kik az igazi erkölcsi szépségen gyönyörködni tudnak, s a nemzet jövője: az ifjúság iránt érdeklődnek.

Ötvenkét intézet küldötte el a versenyre katonáit, összesen mintegy 2300 tanulót, kik élet-

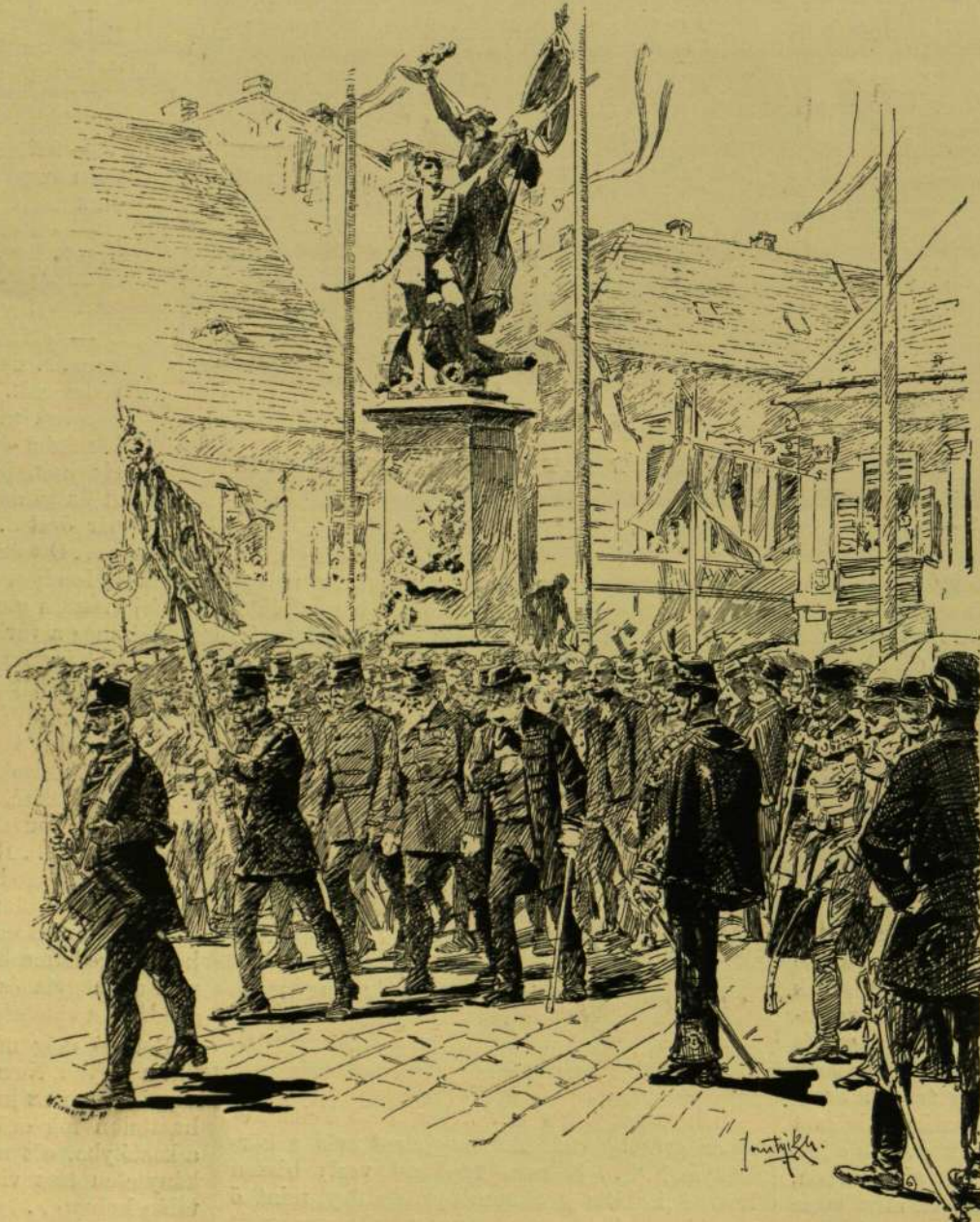
fölsimerhetlenül. Talán az az iglói puskás fiú a jövő egy győzhetetlen hadvezére, s az a másik fehér-inges talán kormányzója lesz nemzetének. A közönség a széles utca két oldalán s a fellobogozott erkélyekről gyönyörködött a festői menetben, s a fogatok megálltak, vagy melléke-utczákba tértek.

Az első együttes próba ugyan ünnep első napján délelőtt, a Hermina-kápolnában lefolyt istentisztelet után tartott: de a nagy közönség előtti, az igazi versenyek a két ünnep nap délutánján folytak le nagy és előkelő közönség jelenlétében. A versenyt mindkét napon maga a kultusz-miniszter, gróf Csáky nyitotta meg, a kinek rokonszemes és tiszteletreméltó egyéniségét őszintebb szeretet és melegebb ováció, úgy az ifjúság mint a közönség részéről, kevés helyen övezte körül, mint itt. Ő maga ott járt-kelt a verseny lefolyta alatt a színes ruhás ifju-

Ha ezt újra elkezdeném:
Ismét a mulat követném.

S az ifjúság látásának az a hatása is van ránk, hogy bennünket is megfiatalít s új kedvet ad az élet folytatásához.

A verseny lefolyásáról, részleteiről nem akarunk itt szólni. A ki ott volt, az szíve szerint gyönyörködhetett a szép látványban; a ki nem látta, úgy se tudná maga elé képzelni. Csak annyit, hogy az idén mintegy 36 intézet egy csomó játékot is mutatott be, részint hazait, részint idegent, melyek között néhány nagyon ügyes volt, s ez által tovább fejleszté az első programot; s hogy a gyakorlatokban, a harmadévihez viszonyítva, haladás látszott. A részletek birálatát majd elvégezzük a szakferfiak; mi csak két megjegyzést teszünk. Az egyik az, hogy bár szép közönség volt jelen a versenyen, mindazáltal a szép és fölemelő ünnep még min-



1848/49-ES HONVÉDEK ELVONULÁSA A SZOBOR ELŐTT.

Jantyk Mátys rajza.

A BUDAVÁRI HONVÉD-SZOBOR LELEPLEZÉSI ÜNNEPELYE.

gyújtotta számára irányjelzőül. Meg volt győződve, hogy Stilla ráismert abban a pillanatban, mikor ő is megismerte a művésznőt a bástya mellvédei közt. És most Stilla ad neki jelt és mutatja az utat, a melyen eljuthat a várkapuhoz.

Ferencz a világsugár felé indult, a mely folyvást fokozódott. Minthogy nagyon is eltért balra, az Orgall fensíkon kénytelen volt mintegy húsz lépéssel jobb oldali irányban visszatérni és némi tapogatózás után végre ismét megtalálta a várárok sáncazt.

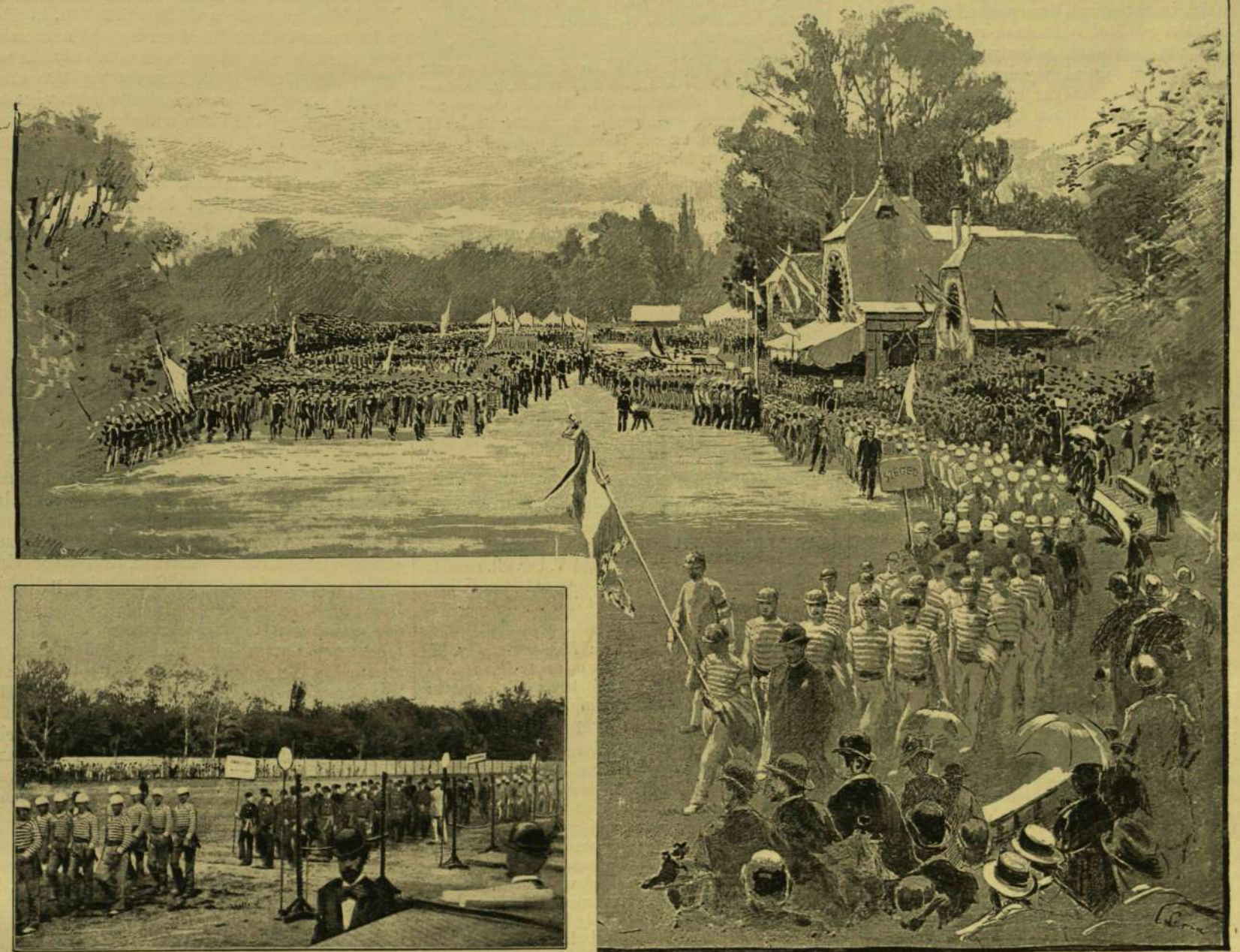
A világsugár most átellenben fénylett, kétségkívül a várórony valamelyik ablakából.

Ferencz gróf tehát azonnal szemközt fog állni az utolsó, — talán leggyőzhetetlen akadályokkal.

És csakugyan, mivel a kapu be van zárva és a híd fel van vonva, mit tehet egyebet, mint hogy lemegy a várárokból; de aztán hogyan mászszék fel az ötven lábnyi magas falon?

Ferencz gróf elment addig a pontig, a melyre a hidat le lehetett bocsátani.

A felvonó híd le volt bocsátva.



Paúr Géza pillanatnyi fényképe.

A MAGYAR TANULÓK ORSZÁGOS TORNAVERSENYE.

Cserna Károly rajza.

korra nézve a III. osztálytól a VIII-ikig oszlottak meg. Némelyik iskolánál a kicsinyek képeztek a többséget, másiknál a nagyok; s némelyiknél kisebb gyermek nem is volt.

Mikor ez a majdnem harmadfelezer tanuló, mindenintézet népe a maga külön, festői egyenruhájában, igazgatóik és torna-tanáraik vezetése mellett, külön zászlaik alatt, katonazene és dobpergés rythmusára lépve, délczegen, büszkén, katonásan, az Andrassy-úton végig a városligeti versenyterre kivonult: olyan látványt nyújtott, a melynek szobbet nem igen látott az a látványosságokhoz szokott utca. Mert virágkorzó, lófuttatásról befelé vágatott díszes fogatok mind csinos dolgok a szemnek; egy királyi bevonulás, fényes lovakkal élén, nyújt táplálékot a léleknek is: de micsoda mindez a jövő Magyarországon azon eleven, vidám, büszke, élő sorfalához képest, mely boldogan, gondtalanul lépeget előre a győzelem tere felé, s mely éppen azért oly végtelenül megindító, mivel nem is sejti, hogy a jövőnké, s a jövőnké mennyi ereje és képessége nyugoszik bennök, ma még

ság sorai közt, mint apa gyermekei közt; végig nézte az egyes csoportok mutatványait; megdicsérte a győzteseket; s a tanulók szíve hevesebben és büszkébben vert, midőn magas, nyájas alakját sorai közt mozogni látták. Mellette mindenütt Berzeviczy Albert, a fáradhatatlan államtitkár és főrendező, s körülötte a kultusz-minisztérium s a tanügy több előkelő hivatalnokja s munkása, magyarázva, bírálva, gyönyörködve. Közben a dob pörög, a vezényszók hangzanak, a játék foly. A tribünökön a tudomány és közelet sok kitünősége, képviselők, tényleges és volt miniszterek s díszes, előkelő női közönség. Csupa derű és napfény volt az egész, a Hymnustól, melynek éneklésével első nap a versenyt megnyitották, a jutalmak kiosztásáig s a Szózat énekléséig, melylyel másnap bezárták. Az anyák, apák, nőtestvérek, rokonok szemében az öröm csillogott, s az idősebb nézők közül bizonyára nem egynek nyílt szívébe a vágy: mi szép volna még egyszer újra élni az életet. Mert nem sok ember mondhatja el a niklai bölcsessel és nagy költővel:

dig nem az egész magyar társadalomé, annak minden osztályáé; még sokan hiányoztak, a kiknek ott lehetett s ott kellett volna lenniök. S másik megjegyzésünk a tanulókkal való bánásra vonatkozik. Talán valamivel több melegséget és szeretetet lehetne önteni ezen mindenfelől ide sereglett ifjak fogadásába, ellátásába. Ez a mi fővárosunk, ha neki biztatják, bámulatos lelkesedéssel és vendégszeretettel tudja fogadni a világ minden tája felől ide zarándokló idegeneket; csak a saját fiaink iránt ne tudna érezni melegebben? Azért tán, mert ezek még gyermekek? Annál jobban esik nekik a szeretet s annál hálásabbak érte. Eddig, tudunkkal, bizonyos katonai ridegséggel történt az elszállásolás és ellátás; nem lehetne-e azt szeretőbbé tenni, ha a város polgárai megnyitnák szívüket és ajtjukat a főváros fényébe annyi vágygyal és sejtellemmel jövő vidéki tanulók előtt, és tenéik őket erre az egy-két napra valóban a főváros vendégeivé? Ezt például a fővárosi középiskolák is megtehetnék, az igazgatók közvetítésével. Vagy legalább annyit nem lehetne-e

Valódi francia méterje Kollarits Józs. és fiai
Divat Szatin 55 kr.
 vászon, fehérnemű és szövöttáru nagy raktárában az „YPSZILANTI“-hoz Eudapestben, IV. ker., váczi-utca 5.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

KISFALUDI KISFALUDY SÁNDOR MINDEN MUNKÁI.

Negyedik kiadás. Kiadja Nyolcz kötet.

ANGYAL DÁVID.

— A költő aczélmetszetű arcképével. —

Ára füzve 12 frt. Vászomban kötve 15 frt.

I. kötet: Himfy Szerelmei. Jegyzetek. (Bibliographiai adatok, variánsok, Kisfaludy kézirataiból vett motívók és összehasonlítások Petrarával és francia költőkkel.)

II. kötet: Kiseb költemények. Jegyzetek a kisebb költeményekhez. Regék (Csobáncz, Tátika, Somló, Doboz, Szentmihályhegyi remete, Megboszult litzegő, Gyula szerelme.)

III. kötet: Kemend, Döbrönté, Szigliget, Somlai vészüret, Esegvár, Miczbán, Frangyepán Erzsébet, Balassa Bálint, Viola és Pipacs, Antiochus és Jegyzetek a regékhez. E jegyzetek közt Kisfaludytól: Felelet a Regék eránt tett Jegyzésekre. Szigliget című néma ábrázolat. Esegvár töredékes terve s a Leányvári tündér című töredékes tervrajz.

IV. kötet: Hunyady János. Az ember-szívnek örvényei és Jegyzetek. E Jegyzetek közt Hunyady prózai kidolgozásának két töredéke s az Előszó az Eredeti Magyar Játékszínhöz.

V. kötet: A Dárday Ház, Kún László, A Lelkes Magyar Leány és Jegyzetek. A Jegyzetek közt Kún László két prózai töredéke és Kún László prózabán.

VI. kötet: Az Elmés Özevgy, Bánk Hattyúdál, Két Szerető Szívnek Története, Jegyzetek, A Jegyzetek közt II. András (Bánk tervrajza), Kendy Sándor és a magyar színjátszó Társaság című töredékes drámai tervrajzok és változtatni való nevek a levelekben.

VII. kötet: Vegyes költői munkák. (I. Ferenc, magyar királynak, Chlorishoz-Oda a Recensenshoz, Gondolatok, Külöm, böző Töredékek és Gondolatok, Seneca, Ulisszes és Penelope, Magyar Thalia, Rinaldo és Armida, A szép lélek.) Vegyes prózai munkák. (Napló és Francia fogságom. Önéletrajz, Autobiographiai Jegyzetek, Beszéd a M. Akadémiának megnyitására, Eszrevételek a M. Akadmiára nézve, Vélemény Edes Gergely útmutatásáról a M. Poézisra, Eszrevételek a Helyesírásra, Jutalomkérdésre ajánlat, Kérvény a balatonfüredi színház ügyében, Prologus a füredi játékszín megnyitására, Eszrevételeim a diétale operatumokra, A jobbgytelkeket bíró nemes személyek adózásáról, A Tánczról, Eszrevételek a Szent-Szövetségről, Emlékirat a Nádorhoz és Jegyzetek.)

VIII. kötet: Insurrectio (Hazafüti Szózat a magyar nemességhez, Nyílt levél Kossuth Lajoshoz az 1809-ki insurrectio ügyében). Levelek. (1—164-ig és a Függelékben egy levél.) Töredékek Kisfaludy végrendeletéből, Jegyzetek. E jegyzetek közt: a Kisfaludy testvérek névnapi köszöntője 1785-ből, A tisztí Irás módgya, Projectum egy közöltünk megismethető osztály eránt, Részcs kivonása a Sümeghi Deputatio jegyzőkönyvének, Gróf Teleki Józsefnek írt levél fogalmazványja, A Kisfaludyak, Két szerződés Heckenstalt továbbá Utószó a Kiadáshoz. Kisfaludy élete a Kiadótól.

A „Franklin-Társulat“ kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

BÁRO KEMÉNY ZSIGMOND ÖSSZES BESZÉLYEI.

KIADJA A KISFALUDY-TÁRSASÁG.

KÉT KÖTET.

Ára füzve 3 frt, vászonba kötve 3 frt 60 kr.

Tartalom: A szív örvényei (1851). — Két boldog (1852). — Szerelem és hiúság (1853). — Alhikmet, a vén törpe (1853). Erény és illem (1853).

Klász György
 Fényképészeti műintézet
 N. havani utca 18. sz. 1² emeleten
 Elvállal mindenemű fénykép felvételeket, többszorosítást, gépek ról, ipar-mű és tantervrajzokról, s. a. t.
 PHOTOLITHOGRAPHIA, CZINKOGRAPHIA, FÉNYNYOMAT, AUTOGRAPHIA, FÉNYMÁSOLAT.
 BUDAPEST 1893

MATTONI-FÉLE ERZSÉ-SÓSFÜRDŐ BUDAPEST-KELENFÖLD
 Idény május 1-től szept. végéig.
 Keserű források. Ivó és fürdőgyógymód.
 A gyógyhely fürdői, esetleg ivóforrásai kitünő eredménnyel alkalmazhatók: 1. Bármínó okok folytán keletkezett lobos izadmányoknál; 2. Női bajoknál, különösen metritis chronicánál; méh-körüli és hashártyalob után visszamaradt izadmányoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülönbön daganatok által előidézt izgatottsági tüneteinél; hurutos állapotok és tisztulási zavaroknál stb. 3. Az alhasi szervek bántalmainál; májbajok, szokványos székrekedés, stb. 4. Zsirkórónál. 5. Kőszvényénél, stb.
 FÜRDOORVOS: Dr. BRUCK JAKAB, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja.
 Egészesen fekvés, fél órányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márványfürdők, különféle zuhanykiszárlékekkel. — Rendes társaskocsi-közlekedés.
 A kocsik állomási helye: Ferencz József-ter, a régi Lloyd-épület előtt.
 A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosításal szivesen szolgál
Mattoni és Wille
 Budapest.

FÜRDŐ ÉS GYÓGYINTÉZET CSÁSZÁRFÜRDŐ ROSENHEIMBAN.

 A münchen-salzburgi vonalon. — Magassága 446 méter a tenger színe fölött. — Az első legnagyobb és legkényelmesebben berendezett KNEIPP-féle intézet, az orvosi tudományok minden gyógyszerközével felszerelve. — Ajánlatos ideg-, mellbajoknál, vérszegénység, elhízás, csúsz, szaggatás és női bajoknál. — Ásvány-, moor-, iszap-, homok- és napfürdők. — Rendelő-orvos: Dr. Bernhuber F., ezeltől 2 évig Wörishöfenben volt fürdő-orvos. Prospektus ingyen és bérmen.

Latzkovits A. BUDAPEST,
 IV. ker., váczi-utca 22. szám.
 Cs. és kir. szabadalmazott fehérnemű-gyáros ajánlja
 uri divat- és fehérnemű-ujdonságait.

INGEK
 óriási választék legújabb nyakkendőkben.

Legnagyobb raktár:
 fehér és színes ingekben, sima, redős és gomblyuk nélküli mellekkel, valamint zsebkendők, keztük, harisnyák, alsó-tricot és utazási czikkeken.

Legjobb és Leghíresebb Pipere Hölgyor
La VELOUTINE
 Különösen Rizspor BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSERÉSZ
 PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.
Kinek van szeplője?
 vagy bármí felt, vagy pattanás az arcán? Az teljes biztonsággal fordulhat annak eltüntetése végett a világhírű **Serail arczenőcsőhöz**, mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtisztatlanságot, hanem az **arcbőrt vakító fehérre, tisztává és tündévé teszi.** — 1 tégely ára 70 kr. — Postán franko küldve 1 frt 5 kr. — Szappan hozzá 1 drb 30 kr. Ugyanott kapható: Vasas chinabor, gyengeség ellen. **Pepsinbor**, rozsmelésés esetén. 1 üveg ára: 1 frt 20. 5 üveg franko küldve 6 frt o. é. 4714
 Rozsnyay Mátvás gyógyszerész, Aradon.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:
KERTÉSZET KÉZIKÖNYVE.
 Tüzetes utasítás a konyhakertészet, virágnevelés és gyümölcsstenyésztés körében.
 A legújabb kiadók után írta **GALGÓCZI KÁROLY.**
 Átnézte és jegyzetekkel bővítette **Dr. FARKAS MIHÁLY.**
 Negyedik kiadás.
 Ára füzve 80 krajczár. Keménykötésben 1 frt.

A „Franklin-Társulat“ kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:
JÓKAI MÓR MUNKÁI. 137—146.
 NÉPSZERŰ KIADÁS.
SZÍNFMŰVEK.
 I. kötet (137—141) ára füzve 2 frt. • II. kötet (142—146) ára füzve 2 frt.
 TARTALOM:
 I. kötet. Milton. Dráma öt felvonásban. — Hős Pálffy. Drámai jelenetek három képbén. — Szép Mihál. Színmű négy felvonásban, egy előjátékkal. — A bolondok grófja. Énekes bohóság három felvonásban. — Világszép leányok. Énekes népszínmű három felvonásban.
 II. kötet. A gazdag szegények. — Népdráma három felvonásban. — A jószívű ember. — Theispis kordéja. — Földönjáró csillagok. Drámai prolog. — Olympi verseny. — Az aradi hősnök.

50 év óta sikerrel használtatik!
 Szeplőket és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztatlanságokat biztosan eltávolít a az **Eszéki Spitzer Kenőcs** és az **eszéki Salvator szappan**
 Valódi minőségben csak a **VÉDJEGY. 5214**
DIENES J. C.-féle
 gyógyszerteráiban
Eszéken, felsőváros.
 1 tégely Spitzer kenőcs 35 kr.
 1 üveg „ mosdóvíz 40 kr.
 1 darab Salvator szappan 50 kr.
 1 doboz Lyoni rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt.

Trencsén-Teplézi kénés fürdő.
 A felső magyarországi Kárpátok gyöngye, **Teplia Trencsén-Teplézi** vasuti állomástól 20 percznyi távolságban. Ausztria-Magyarország, legerőteljesebb kénés fürdő, 28 egész méter, 31² R. term. és természetes meleg forrásokkal. Pompis fekvésű, gyönyörű erdei vidéken. Hatásos egész, köz-, vény, bémélások, idegbajok, ischiás, idült borbajok, nekroszis a más esetekben. Kényel.
 minden törvénynek megfelelő, olcsó lakások. Hangversenyek, színház. Jó forrás-víz, jeles konyha jutányos árak mellett. Május és szeptemberben naponta 3 frt szoba, fürdő és egész ellátás. — Woert: Utmutató Trencsén-Teplézi (németül) minden könyvek kapható. Képes tervezeteket ingyen küld a fürdő-igazgatóság: Krepler F. igazgató.

Legjobb védőszer járványos betegségek ellen!
Regedei
 SAVANYÚ VÍZ
 Olcsó árak. Leírások ingyen. Igazgatóság: Bad Radein, Styria. Főraktár Budapest, V., Lipót-körút 21-a.

Figyelmeztetés. Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kérietik a t. cz. közönség csakis **Dienes-féle** eszéki kenőt és szappant kérni és elfogadni.
 Főraktár Budapesten:
TÖRÖK JÓZSEF úrnál
 Király-utca 12.

Kwizda-féle
 köszvényfolyadék
 Egész palaczkával 1 frt o. é., fél palaczkával 60 kr. — Kapható minden gyógyszerteráiban. — Fő letét: ker. gyógyszer. Kornenburgban. Magyarországi főraktár Bpest Török József gyógyszer.

Egészen ujonnan berendezve! **Fürdő-idény tartama május—szeptember.** Villamos világítás!
 A leggazdagabb **szénsavas vasas források.** (József- és Mihály-forrás.)
 A női bántalmak, vérszegénység, sápkór, hólyaghurut és vesefővny, aranyeres bántalmak, gyomor- és bélhurut, idegbajok ellen kiváló orvosi tekintélyek által ajánlva.
 Szénsavas vasas meleg-(pezsgő)-tükör-fürdők, egy külön és ezíra emelt új épületben, a legkényelmesebben berendezve nők és férfiak számára. — Láp-(mór)-fürdők. Calorisator-fürdők. Mindennemű kádfürdők. Uszoda a természetes források fölél emelve, (17—18° C. fokra melegítve). Kellemes égáji. Jó olcsó lakások. Kitiünő kiszolgálát és jó étkezés. Naponta többször zene. Este villamos világítás a parkban. Állandó fürdőorvos: Dr. Sántha György.
Buziás gyógyfürdő
 vasuti állomás LUGOS vagy TEMESVÁR.
 Zónajegy Budapest—Orsova.
 Magyar királyi államvasutak.
 Minden vonatához elegáns társaskocsik személyenkint 1 frt, magánfogatok személyenkint frt 1.50 a fürdőigazgatóság által ki-rendelve.
 vize nemcsak mint kitünő gyógyvíz ismeretes, de óriási szénsavtartalmánál fogva a legkellemebb hűsítő itallal is szolgál. Mindennemű felvilágosításal, nemkülönbön prospektusokkal szolgál a fürdő-igazgatóság Buziáson (Temesmegye).
Hidegvizgyógyintézet és Kneipp-kúra Buziáson.
 Tekintettel a fürdőző közönség azon részére, mely a hidegvizkúrát, főleg a Kneipp-kúrát kívánja használni, Buziás-fürdőn is ez idéa egy külön és ezíra épült és szakszerűen berendezett vizgyógyintézet létesült, hol a vizgyógymód és Kneipp-kúra művelein kívül masszázs, villanyozás, villamos fürdők is alkalmaztatnak. Külön gyógy-étrend. Jól képzett fürdőszolgák és fürdőszolgánók.
 A vizgyógyintézetnek e téren már régóta előnyösen ismert szakorvosa és vezetője: **Dr. Fajth Péter.**

